

Predikan 18:e sönd. efter Trefaldighet

2017-10-15 i Stockholm, kyrkoherde Sten Rydh

I Guds, Faderns, + Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön: Käre himmelske Fader. Vi tackar dig för att vi får ha ditt heliga ord och dina dyrbara sakrament mitt ibland oss. Öppna våra hjärtan så att vi tar till oss din dom över våra synder, men också din allomfattande förlåtelse som är så mycket större än vad vi någonsin kan förstå eller tänka. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Inledning.

I dagens evangelium om det främsta budet i lagen (Matt. 22:34-46) talar Jesus stränga ord till fariséerna. De kom för att snärja Jesus med svåra frågor. De kom inte för att ta emot Guds undervisning ur Jesu mun, utan de var hans fiender. De frågade om lagens främsta bud. Jesus svarade klart och tydligt och hänvisade till lagens sammanfattning i det dubbla kärleksbudet:

Du skall älska Herren din Gud av allt ditt hjärta och av all din själ och av allt ditt förstånd och du skall älska din nästa som dig själv. På dessa två bud hänger hela lagen och profeterna (5 Mos. 6:5, 3 Mos. 19:8).

Den fullkomliga kärleken till Gud och sedan kärleken till nästan är alltså sammanfattningen av Guds lag. Detta var också vad fariséerna förkunnade. Men de missade det allra mest väsentliga. De förstod inte **vem Gud var**, som de skulle älska över allting. Och de förstod inte **djupet av syndafördärvet**. De trodde visserligen att den kommande Messias skulle vara Davids son. Men denna Messias skulle enbart vara en framstående och stor profet under vars ledning folket skulle kunna resa sig ur det romerska förtrycket och på nytt bli ett fritt, mäktigt folk. Så var deras inbillade Gudsrike av denna världen.

Men Jesus ställde en motfråga: Hur kan då David genom den Helige Andes inspiration kalla Messias för sin Herre? Jesus utgår från det fariséerna själva trodde på, nämligen Skriftens gudomliga inspiration. Guds Ande har ingivit Ordet och han talar genom Ordet. Men, som Jesus påpekar, Ordet säger ju: *"En psalm av David. Herren sade till min Herre: "Sätt dig på min högra sida" (Ps. 110:1) Hur kan David kalla sin son för sin Herre? Eftersom ordet är inspirerat av Gud själv måste det vara sant som David säger. Då måste ju denne Davids son som sätter sig på majestätets högra sida vara Davids Herre, Gud själv!* Fariséerna kunde inte svara. De gick bort från Jesus, förbittrade i sina hjärtan, mer och mer för varje gång de försökte snärja Jesus.

I vår predikotext får Jesus en liknande fråga. Den rike unge mannen kommer till Jesus med frågan om hur han skall bli frälst och få evigt liv. Låt oss lyssna till ordet:

Predikotext (3 årg. Mark. 10:17-27). Vägen till Guds rike (Den rike unge mannen).

17 När Jesus skulle vandra vidare, sprang det fram en man som föll på knä för honom och frågade: "Gode Mästare! Vad ska jag göra för att få evigt liv?" 18 Jesus sade till honom: "Varför kallar du mig god? Ingen är god utom Gud. 19 Buden kan du: Du ska inte mörda. Du ska inte begå äktenskapsbrott. Du ska inte stjäla. Du ska inte vittna falskt. Du ska inte ta ifrån någon det som är hans. Hedra din far och din mor."

20 Mannen sade: "Mästare, allt det har jag hållit sedan jag var ung ." 21 Jesus såg på honom med kärlek och sade: "Ett saknar du. Gå och sälj allt du äger och ge till de fattiga, så kommer du att ha en skatt i himlen. Kom sedan och följ mig." 22 Vid de orden mörknade mannen och gick bedrövad bort, för han ägde mycket.

23 Jesus såg sig omkring och sade till sina lärjungar: "Hur svårt är det inte för dem som har pengar att komma in i Guds rike!" 24 Lärjungarna blev förskräckta över hans ord. Men Jesus sade än en gång till dem: "Mina barn, hur svårt är det inte att komma in i Guds rike! 25 Det är lättare för en kamel att komma igenom ett nålsöga än för en rik att komma in i Guds rike." 26 Då blev de ännu mer förskräckta och sade till varandra: "Vem kan då bli frälst?" 27 Jesus såg på dem och sade: "För människor är det omöjligt, men inte för Gud. För Gud är allting möjligt."

Jag sammanfattar predikan i tre delar:

1. Synden håller oss fångna under lagen.
2. Kristus har frigjort oss från lagen.
3. Genom tron får vi leva i lagen.

1. Synden håller oss fångna under lagen.

Den rike unge mannen - enligt Lukas en överhetsperson - sprang fram till Jesus. Han var så angelägen om att få ställa sin fråga. Och han kom inte som fariséerna för att snärja Jesus. Han kom med en uppriktig önskan att få Jesu svar på sin brännande fråga:

"Gode Mästare! Vad ska jag göra för att få evigt liv?"

Inte många frågar så idag. Man utgår från att det är självklart att - om nu Gud finns - så låter han alla människor komma till himmelen efter döden - om nu himmelen alls finns. För att mannens fråga skall bli brännande och angelägen måste Guds ord först förkunnas på allvar. Det sker i en rätt, biblisk förkunnelse om syndens allvar och lagens stränga dom. Jeremia predikar mot folkets synd. Han säger:

Kan väl en etiopier förvandla sin hud eller en panter sina fläckar? Då skulle också ni kunna göra något gott, ni som är så övade i ondskan (Jer. 13:23).

Och profeten Jesaja skriver:

Jag skall hemsöka jordens krets för dess ondskan och de ogudaktiga för deras missgärning; jag skall göra slut på de fräckas övermod och slå ned våldsverkarnas högmod. ... Därför skall jag komma himmelen att darra, och jorden skall bäva och vika från sin plats – genom HERREN Sebaots förgrimmelse, på hans glödande vredes dag (Jes. 13:11, 13).

Den som har lyssnat på Guds ords straffpredikan över synden och tar den på allvar måste bäva inför den levande Guden. Han måste på allvar fråga sig:

"Gode Mästare! Vad ska jag göra för att få evigt liv?"

Nu kunde man vänta sig att Jesus med glädje strax förkunnade syndernas förlåtelse för mannen. Så skulle nog de flesta predikanter och präster göra idag. Äntligen en person som på allvar frågar efter det eviga livet! För honom skall vi genast predika evangelium och ta emot honom i församlingens gemenskap!

Men så gör inte Jesus. Han märker att mannen är fången av tanken att det är han själv som måste *göra* något för att kunna komma till Gud. Han är fången under lagen. Han har säkert läst många gånger i Guds ord att människan måste göra goda gärningar. Hans fråga bottnar i oron över om det han har gjort räcker för frälsningen. Jesus vänder detta mot honom och säger:

"Varför kallar du mig god? Ingen är god utom Gud.

Mannen ser Jesus som en god mästare, men inte mer. Han har inte förstått vem Jesus är. Han var nog liksom fariséerna fast i tanken på Messias som en stor profet, men inte som Guds evige son, Gud själv. Han längtade inte som Simeon i templet efter Frälsaren. Simeon tog ju emot Jesusbarnet som Frälsaren och utbrast:

Herre, nu låter du din tjänare fara hädan i frid efter ditt ord, ty mina ögon har sett din frälsning (Luk. 2:29f).

Istället frågar mannen: Vad skall jag göra? Vilken gärning är det som ytterligare krävs? Han är fången under lagen och tror fortfarande att han har förmågan att göra det som behövs. Fariséerna lärde ju att människan har både en böjelse till det onda och en förmåga till det goda. Om man följer den goda böjelsen ger Gud sin nåd och förmågan att göra det goda ökar. Jesus stänger vägen för alla sådana tankar. Längre fram säger han:

För människor är det omöjligt.

Jesus visar den unge mannen att han sitter ohjälpligt fast i synden. Han älskar inte Gud över allting. Han är inte beredd att sälja allt vad han äger. Han går istället bedrövad bort. Jesus lär inte att vi alla måste sälja våra ägodelar. Men han lär att vi inte får sitta fast i kärleken till pengar och ägodelar, och inte heller i egoism, äregirighet eller annat sådant. Gud måste vara det allra viktigaste i våra liv. Därför gav Jesus uppmaningen till den unge, rike mannen att skänka allt till de fattiga, för Guds skull. Detta kunde han inte göra.

Som predikanter får vi inte vara rädda för att förkunna lagen. Johannes döparen förkunnade den rakt på sak till kung Herodes: Du lever i synd med din brors hustru! (Matt. 14:4). Paulus talade allvarligt med landshövdingen Felix om rättfärdighet, återhållsamhet och den kommande domen (Apg. 24:25). Profeten Natan förkunnade för David: Du är den mannen! (2 Sam. 12:7).

Kristus riktar lagen in i våra hjärtan. Det räcker inte med yttre laglydnad. Hjärtat måste vara med. Vi måste bli omvända och pånyttfödda. Så länge vi är kvar i synden under lagen går vi förlorade.

2. Kristus har frigjort oss från lagen.

Hela predikotexten talar om att det är omöjligt för människor att med egna gärningar och egen kraft bli frälst. Det är lika omöjligt som för en kamel att komma igenom ett nålsöga.

"Mina barn, hur svårt är det inte att komma in i Guds rike! Det är lättare för en kamel att komma igenom ett nålsöga än för en rik att komma in i Guds rike."

Det är alltså inte rikedom i sig själv, utan detta att vi är hopplöst fångna under synden och lagen som gör det omöjligt. Så länge vårt hjärta är fäst vid vår egen rikedom, vid våra egna gärningar, vid vår strävan att själva kunna komma till Gud, så länge är det omöjligt, totalt omöjligt. Även lärjungarna blev förfärad över detta hårda tal:

Då blev de ännu mer förskräckta och sade till varandra: "Vem kan då bli frälst?" Jesus såg på dem och sade: "För människor är det omöjligt..."

Nålsögat var inte någon port i Jerusalem, där man måste lyfta av bördan för att kamelen skulle passera, vilket somliga menar. Nej, Jesus använder bilden av en vanlig synål med ett

litet hål. Ingen kamel i världen kan komma igenom ett sådant hål! Det är omöjligt. Och lika omöjligt är det för den som är rik, d.v.s. rik i sig själv, rik på allt sitt eget, men egentligen fånge under synden och lagen, lika omöjligt är det för en sådan människa att komma in i Guds rike. Och alla är vi sådana syndare. Därför är himmelen stängd för alla.

Men nu har Jesus en gång för alla öppnat vägen in till det allra heligaste, in i själva himmelen. Hebreerbrevets författare skriver:

Men nu har Kristus kommit som överstepräst för det goda som skulle komma. Genom det större och fullkomligare tabernaklet, som inte är gjort av människohand och alltså inte tillhör den här skapelsen, gick han in i det allra heligaste en gång för alla, inte med bockars och kalvars blod utan med sitt eget blod, och vann en evig återlösning (Hebr. 9:11f).

För människor var detta omöjligt, men inte för Gud. Jesus Kristus är sann Gud, ett med Fadern och den Helige Ande. Han blev människa för vår skull och uppfyllde Guds lag i allt. Han tog på sig straffet för alla våra synder, så att lagen inte längre kan anklaga oss. Han gick in i försoningen inför Gud med sitt eget heliga blod. Han vann en evig återlösning. Detta är Bibelns stora budskap, det glada evangeliet.

"För människor är det omöjligt, men inte för Gud. För Gud är allting möjligt."

3. Genom tron får vi leva i lagen.

Om den rike unge mannen hade tagit emot lagens ord och erkänt sig som en förlorad syndare hade Jesus säkert förkunnat evangelium för honom. Men nu gick han bedrövad bort i sin otro. Kristus tvingar inte sitt budskap på oss. Så skall inte heller vi präster pressa fram någonting genom mänskligt uttänkta evangelisationsmetoder. Vi skall lugnt och måttfullt predika det Gud befäller oss i ordet. Vi skall straffa synden och tillsluta himmelen för de obotfärdiga, men öppna den genom evangelium om Kristi verk för de ångerfulla och bekymrade. Det är genom att lag och evangelium predikas på rätt sätt som människor kan finna den rätta vägen till himmelen. Om lagen inte predikas i sin skärpa är det ingen som behöver frälsningen. Men om frälsningen inte predikas ovillkorligt för alla syndare är det ingen som kan bli frälst.

Så skänker Gud på ett underbart sätt sin förlåtelse genom Ordets predikan. Det sker både i det predikade och lästa ordet, i dopet, avlösningen och nattvarden. När Gud så öppnar våra hjärtan att vi tror på vad Jesus har gjort får vi trons gåva. Ingen människa kan själv i egen kraft ta till sig tron. Men Gud skänker den gratis och för intet till varje bekymrad syndare som flyr till Kristus.

Då skapar Gud också genom sin helige Ande goda gärningar i våra liv. En kristen börjar lova och prisa Gud och förtröstar på honom mer än på allt annat i världen. En kristen älskar Guds ord och studerar det flitigt. En kristen ser till att hans plats i kyrkan och gudstjänsten inte står tom någon enda söndag. En kristen skänker av sina ägodelar och sin tid och kraft till Guds verk och till de behövande. En kristen är lydig mot sina föräldrar och sköter sina uppgifter i skolan och hemmet. En kristen uppfostrar sina barn i Herrens tukt och förmaning. En kristen flyr bort från alla synder som hotar det andliga livet och lever i bön.

Men, säger du. Så är det ändå inte. Vi är som kristna inte några helgon. Synden är med i allt, och det står illa till med vår kristendom. Det är sant. Helgelsen sker inte så att synden försvinner. Den finns kvar och får vår gamla människa att strida mot Anden och vår nya människa. Den kampen kan blir mycket svår. Men så länge vi är i tron pågår striden och den helige Ande segrar i våra liv, även om det ofta är en stapplande väg då vi faller och

måste bekänna våra synder och börja om igen i striden. Men ändå är det så att helgelsen är en realitet om vi verkligen tror på Kristus. Den är en Guds gåva och *utan helgelse kommer ingen att se Herren*, står det (Hebr. 12:14). Tron, frälsningen och helgelsen hör oupplösligt samman. Den som inte längre strider mot synden förlorar också tron. Det är därför enbart en Guds nåd att någon kan blir frälst.

"För människor är det omöjligt, men inte för Gud. För Gud är allting möjligt."

Amen.

Bön. O Herre Gud, käre himmelske Fader. Vi ber dig: Bevara oss så att vi inte i högmod och egenrättfärdighet vill vara oss själva nog eller söker att frälsa oss själva. Öppna våra ögon för den nåd som dagligen söker oss, så att vi inte far vilse och går miste om ditt rike. Ge oss, genom din Helige Ande, en ny håg och vilja, så att vi inte frågar om lätt eller svårt, utan stilla förtröstar på att vägen till livet är din Son, och att han gett sitt liv till lösen för alla. Amen.

* * *

Dagens högmässa inleddes med katekesundervisning om Lagens uppfyllelse och uppgift.

Psalmer: 237, 212, 175, 217, 347, 196, 192, 188 och 214.